

Видавнича група «Наукові перспективи»
Громадська організація
«Християнська академія педагогічних наук України»

«Вісник науки та освіти»

*(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)*

Випуск № 1(1) 2022

Київ – 2022

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Public organization

"Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine"

"Bulletin of Science and Education"

***(Series" Philology ", Series" Pedagogy ", Series" Sociology ",
Series" Culture and Art ", Series" History and Archeology")***

Issue № 1(1) 2022

Kiev – 2022

«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2022. № 1(1) 2022. С. 382

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 01.07.2022, № 1/7-22)

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, громадської наукової організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання» та громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а також, культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходить застосування тематика наукового журналу.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar.

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна).

Редакційна колегія:

- ✚ Александрова (Верба) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- ✚ Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- ✚ Вакулик Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- ✚ Волошенко Марина Олександрівна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Державного університету "Одеська Політехніка" (Одеса, Україна)
- ✚ Головна Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)
- ✚ Коваленко Олена Михайлівна - кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник відділу профільного навчання Інституту педагогіки НАПН України (Київ, Україна)
- ✚ Колмикова Олена Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін Дунайського інституту Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
- ✚ Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)
- ✚ Кошетар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Куриш Наталя Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- ✚ Линтвар Ольга Миколаївна - кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Литвинська Світлана Віталіївна - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету, (Київ, Україна)
- ✚ Матійчин Ірина Мстиславівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування Навчально-наукового інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Україна)
- ✚ Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Мацько Віталій Петрович - доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (Хмельницький, Україна)
- ✚ Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)

- ✚ Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- ✚ Мірошніченко Валентина Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завдувач кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)
- ✚ Міщенко Ірина Іванівна - кандидат мистецтвознавства, доцент, Заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Ніколаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методикі її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- ✚ Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- ✚ Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- ✚ Приходькіна Наталія Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
- ✚ Прокопович Лада Валеріївна - доктор філософських наук, професор кафедри культурології та філософії культури Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
- ✚ Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завдувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- ✚ Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського (Одеса, Україна)
- ✚ Сапожников Станіслав Володимирович - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та психології Університету імені Альфреда Нобеля (Дніпро, Україна)
- ✚ Сидоренко Сергій Іванович - кандидат філологічних наук, доцент, завдувач кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- ✚ Скляр Ірина Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський Державний педагогічний університет, постдокторант (м. Дніпро, Україна)
- ✚ Степанова Наталія Михайлівна - кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти, заступник з науки директора ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Черкаси, Україна)
- ✚ Супрун Володимир Миколайович – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- ✚ Тележкіна Олеся Олександрівна - доктор філологічних наук (спеціальність "Українська мова"), доцент, професор кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, (Харків, Україна)
- ✚ Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, доцент, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- ✚ Турчинова Ганна Володимирівна — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна)
- ✚ Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- ✚ Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)
- ✚ Чікарькова Марія Юріївна - доктор філософських наук (спец. "філософія культури"), професор кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)
- ✚ Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- ✚ Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- ✚ Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- ✚ Щербак Олена Володимирівна - кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв, Україна)
- ✚ Янкович Олександра Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завдувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Тернопіль, Україна)
- ✚ Ярослав Сирник - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)

ЗМІСТ

СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»

Гаврилюк Н.А. <i>ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІТИЧНИХ СТАТЕЙ (МОВНА ПАРА УКРАЇНСЬКА-АНГЛІЙСЬКА)</i>	11
Давидченко І.Д. <i>ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ</i>	26
Жукович І.І. <i>АНАЛІЗ ПЕРЕКЛАДУ ЗАСОБІВ ЕМОТИВНОСТІ У РОМАНІ «THE HANDMAIND'S TALE» М. ЕТВУД</i>	39
Онуфрієнко Г.С. <i>ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ АКТУАЛІТЕТИ ГЛОСАРІЯ ЯК НАУКОВО-ДОВІДКОВОГО МАКРОТЕКСТУ У ФОРМАТІ СУЧАСНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПОСІБНИКА ДЛЯ ЗВО</i>	54
Романюха М.В. <i>СТИЛІСТИЧНИЙ КОНТРАСТ В АНГЛОМОВНОМУ НАУКОВО-ПОПУЛЯРНОМУ ТЕКСТІ</i>	59
Урись Т.Ю., Бабіч О.В. <i>ІНТЕЛЕКТУАЛІЗМ ПОЕЗІЇ ВОЛОДИМИРА ШОВКОШИТНОГО</i>	80
Шалагінов Б.Б. <i>НІМЕЦЬ В ІТАЛІЇ: ПРОСВІТНИЦТВО І НАЦІОНАЛЬНО- КУЛЬТУРНА ІДЕНТИЧНІСТЬ (НА МАТЕРІАЛІ «ІТАЛІЙСЬКОЇ ПОДОРОЖІ» Й. В. ГЕТЕ)</i>	92
Шевчук О.Г. <i>КОМП'ЮТЕРНІ ІГРИ ЯК ОБ'ЄКТ СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ</i>	104

СЕРІЯ «ПЕДАГОГІКА»

- Бублій М.П., Дегтяр А.О., Заблоцький В.В., Пшинка Г.В.** 116
*НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
ЕКОНОМІСТА-МЕНЕДЖЕРА*
- Джолос О.В.** 128
*ІНОМОВЛЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ВІЙНИ*
- Єна А.С.** 138
*СТРЕС: ПРИЧИНИ ТА МЕТОДИ ЗАПОБІГАННЯ СЕРЕД
МОЛОДІ*
- Єнгалічева І.В.** 147
*ВИКОРИСТАННЯ ТВОРІВ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ ПІД
ЧАС ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧО-ЕКОЛОГІЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ*
- Захаренко Л.М., Юрченко-Шеховцова Т.І.** 157
*МОТИВАЦІЯ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ
ВИПУСКНИКІВ МАГІСТРАТУРИ*
- Кононенко Л.В., Оришак О.В., Селіщева Є.В.** 169
*ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК
ОСНОВА ТРАНСФОРМАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ*
- Корнійчук О.Е.** 181
*РОЗВИТОК ІНЖЕНЕРНОГО МИСЛЕННЯ В ПРОЦЕСІ
ВИВЧЕННЯ ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ*
- Куртакова А.О.** 193
ПРОФЕСІЙНА КУЛЬТУРА ЮРИСТА
- Михєєва Т.О.** 204
*СУЧАСНА ВИМОГА МІЖНАРОДНОГО РИНКУ ПРАЦІ –
ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS У ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-
МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ АВІАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ*

Пономарьова М.С., Должикова І.С., Маршуба І.О. 216
*ОСОБЛИВОСТІ ФУНДАМЕНТАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
ТА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ*

Ревть А.Б., Будулич Т.П. 229
*ХАРАКТЕРИСТИКА ЕМОЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
ДОШКІЛЬНИКА*

СЕРІЯ «ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ»

Ахновський Д.В., Петрова І.В. 238
*АНАЛІЗ ВІДОБРАЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОГО СПОРЯДЖЕННЯ,
ОБЛАДУНКІВ ТА УНІФОРМИ У ПОЛЬСЬКОМУ
БАТАЛЬНОМУ ЖИВОПИСІ ХІХ-ХХ СТОЛІТТЯ*

Гетьманчук М.П. 252
*РОСІЙСЬКІ ЕСЕСІВЦІ В ШТУРМОВІЙ БРИГАДІ СС
«ДІРЛЕВАНГЕР»: ІЗ ІСТОРІЇ КОЛАБОРАЦІОНІЗМУ
РАДЯНСЬКИХ ГРОМАДЯН В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ
ВІЙНИ (1942 – 1945 РР.)*

Корсак К.В. 268
*КОРИСНІСТЬ ДЛЯ ПЕРЕМОГИ УКРАЇНЦІВ У ВІЙНІ-2022
ЗНАНЬ З НООІСТОРІЇ ТА БАГАТЬОХ ІНШИХ НООНАУК*

Котельницький Н.А. 287
*«ПИСЬМА ИЗ ЧЕРНИГОВА» В.М.ХИЖНЯКОВА ЯК
ДЖЕРЕЛО З ІСТОРІЇ ЗЕМСЬКОГО ЛІБЕРАЛЬНОГО РУХУ
НА ПІВНОЧІ ЛІВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ (60-80РР.ХІХСТ.)*

Краснікова О.М. 296
*ФІНАНСОВИЙ СТАН СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ
ТОВАРИСТВ ПОЛТАВЩИНИ ЯК ФАКТОР
ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ НА РУБЕЖІ ХІХ-ХХ СТ.*

Левицький В.О., Сірко А.А. 305
*ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ВПЛИВ УРЯДУ НА
СТАНОВИЩЕ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ НАДДНІПРЯНСЬКОЇ
УКРАЇНИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ – ПОЧАТКУ
ХХ СТОЛІТТЯ*

- Матвієнко Л.В.** 320
НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШИНИ ТА УКРАЇНІЗАЦІЯ ОСВІТИ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ
- Санкович М.В.** 335
«НЕСЕМО НОВУ КУЛЬТУРУ» - ДРУГА РАДЯНІЗАЦІЇ ПРИКАРПАТТЯ
- Сахновський О.Є.** 345
СУЧАСНІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ НАВЧАННЯ ІСТОРІЇ У СВІТЛІ РЕАЛІЗАЦІЇ ВИМОГ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ
- Свинаренко Н.О.** 359
ПРО ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ У 1932-1933 РР.. У ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ: ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ
- Синявська О.О., Садова І.В.** 372
НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНІ ТОВАРИСТВА НІМЕЦЬКОЇ ГРОМАДИ В ОДЕСІ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.

**Слава Україні! Героям Слава!
Шановні колеги!**

Радю вітаю із випуском першого номеру журналу «Вісник науки та освіти», який містить публікації авторитетних науковців із філології, педагогіки, історії та суміжних наук.

Приємно відзначити, що редакційна колегія видання, видавнича група «Наукові перспективи», автори не послабили своїх зусиль навіть сьогодні, під час російської агресії на землі України. Дозвольте подякувати Вам за той внесок, який Ви робите до процесів соціального та гуманітарного розвитку українського суспільства, за ті рекомендації, що Ви їх надаєте за результатами сучасних наукових досліджень.

Маю надію, що наукові розробки та пропозиції, розміщені на сторінках журналу «Вісник науки та освіти», знайдуть своїх вдячних послідовників і стануть вельми корисними для практичного втілення й реалізації задля процвітання науки та освіти в Україні.

Бажаю миру, злагоди, нових творчих здобутків, імплементації цікавих проєктів, міцного здоров'я та благополуччя!

**З повагою,
Головний редактор,
доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних
спеціальностей Дніпровського національного університету
імені Олеся Гончара**

Олена Гурко

**ШАНОВНІ ДРУЗИ ТА КОЛЕГИ!
СЛАВА УКРАЇНІ! ГЕРОЯМ СЛАВА!**

Перший випуск журналу «Вісник науки та освіти» підготовлений у час, коли усі українці живуть з надіями на перемогу, захист державного суверенітету та територіальної цілісності України від вторгнення РФ, повернення до мирного життя.

Нині, науковці служать у лавах Збройних Сил України і Територіальної оборони України, займаються волонтерською роботою та продовжують здійснювати освітянську та науково-дослідну діяльність.

Цей номер часопису містить багато змістовних публікацій, присвячених: дослідженням педагогічної системи формування професійної компетентності економіста-менеджера та надання пропозицій з її удосконалення; проблемам українськомовного наукового тексту як інтелектуального продукту авторської індивідуальності, інструменту реалізації освітньо-наукової парадигми та формування мовнокомунікативної компетентності здобувача вищої освіти; історичному обґрунтуванню моделі формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання з урахуванням діджиталізації.

Бажаю міцного здоров'я, щастя, миру, злагоди, добра та перемоги!

Щиро Ваша,
директор Видавничої групи
«Наукові перспективи»

Ірина Жукова

УДК 378:004

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-1\(1\)-169-180](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-1(1)-169-180)

Кононенко Леся Віталіївна кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри «Аудит, облік та оподаткування», Центральноукраїнський національний технічний університет, просп. Університетський, 8, м. Кропивницький, 25006, тел.: (050) 282-82-88, <https://orcid.org/0000-0001-5698-5003>

Оришака Олег Володимирович кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри «Кібербезпеки та програмного забезпечення», Центральноукраїнський національний технічний університет, просп. Університетський, 8, м. Кропивницький, 25006, тел.: (066) 896-66-72, <https://orcid.org/0000-0002-2712-106X>

Селіщева Єлизавета Володимирівна здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, Центральноукраїнський національний технічний університет, просп. Університетський, 8, м. Кропивницький, 25006, тел.: (050) 133-76-85, <https://orcid.org/0000-0002-1073-7933>

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК ОСНОВА ТРАНСФОРМАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Анотація. Перехід до Індустрії 4.0 із використанням цифрових інструментів у сучасному суспільстві є трендовим явищем. Цифровізація щодня проникає в усі сфери життя шляхом використання потужного програмного забезпечення, апаратних та цифрових інструментів. В цих умовах відбувається розвиток сучасних світових глобалізаційних процесів, які набувають все більших масштабів та торкаються практично усіх сфер життя. Це потребує забезпечення суспільства висококваліфікованими спеціалістами відповідного рівня, які будуть спроможні не тільки працювати в умовах тотальної цифровізації, а і активно адаптуватися до постійних змін, які пов'язані насамперед із процесами цифровізації усіх сфер.

В статті зазначено, що сучасні роботодавці постійно підвищують вимоги щодо якості випускників навчальних закладів. На сьогодні для успішного працевлаштування і отримання гідної винагороди за свою працю вони повинні мати сформовані відповідні компетентності, що

містять практичні вміння, навички й готовність їх реалізувати. Традиційне навчання здебільшого сприяє формуванню теоретичних знань здобувачів освіти, а впровадження в освітній процес інноваційних форм, методів та засобів має на меті сформувати ключові та базові компетентності.

Під час формування цифрової компетентності у здобувачів вищої освіти викладачам є доцільним враховувати сучасні тенденції та запити цифрового середовища, пропонувати здобувачам цікаві та релевантні завдання, які допоможуть повною мірою розкрити їх творчий потенціал у цифровому середовищі за допомогою зрозумілих та прийнятних засобів. При цьому найбільш оптимальним є змішане навчання із використанням різних форм навчання для підвищення якості освіти.

Ключові слова: форми навчання, цифрові інструменти, здобувачі вищої освіти, глобалізація, традиційне навчання, змішане навчання, цифровий контент

Kononenko Lesya Vitaliivna, Ph. D. in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of audit, account and taxation, Central Ukrainian National Technical University, University Ave., 8, Kropyvnytskyi, 25006, tel.: (050) 282-82-88, <https://orcid.org/0000-0001-5698-5003>

Oryshaka Oleh Volodymyrovych, Candidate of Engineering Sciences (Ph.D.), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Cybersecurity and Software, Central Ukrainian National Technical University, University Ave., 8, Kropyvnytskyi, 25006, tel.: (066) 896-66-72, <https://orcid.org/0000-0002-2712-106X>

Selishcheva Yelyzaveta Volodymyrivna, Postgraduate, Central Ukrainian National Technical University, University Ave., 8, Kropyvnytskyi, 25006, tel.: (050) 133-76-85, <https://orcid.org/0000-0002-1073-7933>

FORMATION OF DIGITAL COMPETENCE AS THE BASIS OF TRANSFORMATION OF HIGHER EDUCATION IN CONDITIONS OF GLOBALIZATYNYCS PROCESSES

Abstract. The transition to industry 4.0 using digital tools in modern society is a trend. Digital imaging reaches every day through the use of powerful software, hardware and digital tools. Under these conditions, the development of modern global globalization processes is taking place, which are becoming ever larger and affect virtually all spheres of life. This requires

ensuring that the society is highly qualified specialists of the appropriate level, who will be able not only to work in the conditions of total digitalization, but also to adapt actively to constant changes, which are connected primarily with the processes of digitalization of all spheres.

The article states that modern employers constantly raise requirements on quality of graduates of educational institutions. To date, for successful employment and to receive a decent remuneration for their work, they must have the appropriate competencies, which include practical skills, skills and readiness to implement them. Traditional training mainly contributes to the formation of theoretical knowledge of educational applicants, and the introduction of innovative forms, methods and means in the educational process is intended to form key and basic competencies.

While developing digital competence in higher education graduates, it is appropriate for teachers to take into account modern trends and demands of the digital environment, to offer students interesting and relevant tasks that will help to fully discover their creative potential in the digital environment by means of understandable and acceptable means. At the same time, the most optimal is mixed training with the use of different forms of education to improve the quality of education.

Keywords: forms of education, digital instruments, higher education, globalization, traditional education, mixed learning, digital content

Постановка проблеми. Перехід до Індустрії 4.0 із використанням цифрових інструментів у сучасному суспільстві є трендовим явищем. Цифровізація щодня проникає в усі сфери життя шляхом використання потужного програмного забезпечення, апаратних та цифрових інструментів. При цьому інновації у одній сфері обумовлюють виникнення інновацій у інших, тобто виникає цифровий вихор, який затягує у воронку галузь за галуззю [1]. В цих умовах відбувається розвиток сучасних світових глобалізаційних процесів, які набувають все більших масштабів та торкаються практично усіх сфер життя. Це потребує забезпечення суспільства висококваліфікованими спеціалістами відповідного рівня, які будуть спроможні не тільки працювати в умовах тотальної цифровізації, а і активно адаптуватися до постійних змін, які пов'язані насамперед із процесами цифровізації усіх сфер. Підготовка фахівців з цифровою компетентністю є основним завданням сфери освіти.

Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки передбачає, що першочерговими завданнями є формування ґрунтової національної політики цифровізації освіти як

пріоритетної складової частини реформи освіти [2]. Основною метою цієї концепції є реалізація ініціатив «Цифрового порядку денного України 2020» (Цифрова адженда України-2020) (Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації). Цифрова адженда України 2020 (Проект «Цифрова адженда України – 2020») передбачає, що основними завдання у державному освітянському сегменті у частині професійних цифрових навичок (програмування тощо) є впровадження підходу з урахуванням наскрізної (кросплатформової) цифрової компетентності (вивчення предметів з використанням цифрових технологій) тощо [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування необхідних компетентностей при підготовці випускників вищих навчальних закладів до умов цифровізації та глобалізації суспільства є об'єктом дослідження багатьох як вітчизняних, так і зарубіжних вчених. Зокрема у праці Дущенко О. С. проаналізовано поняття «цифрова трансформація освіти», систематизовано досвід вчених щодо використання цифрових технологій в освітньому процесі, та визначено сучасний стан цифрової трансформації освіти [3]. Дослідження Антонюк Д. С. присвячені аналізу досвіду і поглядів вітчизняних вчених на підходи щодо розроблення і впровадження цифрових ресурсів навчального призначення задля забезпечення розвитку цієї сфери в Україні [4]. У роботі Бондаренко Т. розкрито вимоги до освітнього процесу у закладах вищої освіти в умовах діджиталізації сучасного суспільства [5].

Пікуляк М. В., Кузь М. В. та Ворощук О. Д. зосередили свої дослідження на вдосконаленні та дослідженні побудови адаптивного навчального модуля дистанційної системи навчання з використанням нечітких нейронних мереж [6]. Праці Sankar J. P., Kalaichelvi R., Elumalai K. V., та Alqahtani M. S. M. спрямовані на дослідження взаємозв'язку таких незалежних факторів як середовище дистанційного навчання, полегшення дистанційного навчання, цифрові навчальні матеріали, технічна підтримка дистанційного навчання, особиста роль викладача, взаємовідносини між здобувачами при засосуванні змішаного типу навчання у вищій освіті під час пандемії COVID-19 [7]. Гайтан О. М. у своїх дослідженнях порівнювала вебінарорієнтовані платформи для навчання, технічні та педагогічні можливості використання інструментарію платформ Zoom, Google Meet та Microsoft Teams, вивчала вплив використання вебінарорієнтованих платформ на формування професійних та загальних навичок при різних

типах занять [8]. Наливайко О.О., Прокопенко А.І., Кабусь Н.Д., Хатунцева С.М., Жукова О.А. і Наливайко Н. А. досліджували вплив проєктно-цифрової діяльності на формування цифрової компетентності студентів гуманітарних спеціальностей [9]. Проте, віддаючи належне науковій значущості праць згаданих вчених, необхідно зазначити, що питання формування цифрової компетентності як основи трансформації вищої освіти в умовах глобалізації суспільства потребують подальших досліджень.

Мета статті – дослідження методики формування цифрової компетентності як основи трансформації вищої освіти в умовах глобалізації суспільства.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні спостерігається постійне підвищення вимог роботодавцями до випускників навчальних закладів, які повинні мати сформовані відповідні компетентності, що містять практичні вміння, навички й готовність їх реалізовувати. Традиційне навчання здебільшого сприяє формуванню теоретичних знань здобувачів, а впровадження в освітній процес інноваційних форм, методів та засобів має на меті сформувати ключові та базові компетентності.

В умовах тотальної цифровізації особливе значення набуває отримання цифрової компетентності. До основних компонент цифрової компетентності відносять:

– Безпеку. Здатність безпечно та системно використовувати цифрові технології ідентифікації, а також звертати увагу на правові наслідки, права та обов'язки учасників цифрової взаємодії.

– Виробництво / створення. Можливість створювати, налаштовувати та редагувати цифровий контент, вирішувати цифрові проблем у цифровому просторі та досліджувати нові способи використання переваг технологій.

– Спілкування. Здатність спілкуватися, співпрацювати, взаємодіяти та брати участь у віртуальних командах і мережах, а також використовувати відповідні засоби масової інформації, тон і поведінку в них.

– Інформацію. Здатність ідентифікувати, знаходити, отримувати, зберігати, упорядковувати й аналізувати цифрову інформацію та оцінювати її релевантність та ціль [9].

Проте, рівень цифрової компетентності досить різний залежно від спеціалізації здобувачів та їх майбутньої професійної спрямованості.

За результатами загальноєвропейського дослідження «Цифрова компетентність на практиці: рамковий аналіз» цифрова компетентність

визнана як одна з восьми ключових компетентностей у контексті навчання громадян упродовж життя в країнах Європейського Союзу. У цьому документі «цифрова компетентність» розглядається як «здатність впевнено, критично та творчо використовувати інформаційно-комунікаційні технології для досягнення цілей, що належать до галузі роботи, зайнятості, навчання, дозвілля, включення та участі у житті суспільства» [2]. Тобто, цифрова компетентність є наскрізною і саме вона сприяє досягненню й опануванню інших компетентностей, які стосуються сфери мови та навичок спілкування, математичної грамотності, культурної обізнаності та самовираження, уміння навчатись упродовж життя тощо. Вищезазначені компетентності покликані розвивати особистість відповідно до викликів, які висуває перед суспільством ХХІ століття, а це насамперед забезпечення активної участі громадянина у функціонуванні основних інститутів суспільства та економіки [9].

Цифрова компетентність тісно пов'язана з такими категоріями як «цифрова комунікація», «цифровий контент» та «цифрові інструменти». Так, цифрова комунікація – це вид комунікації за допомогою цифрових технологій. Існують різні способи комунікації, наприклад, синхронний зв'язок (спілкування в реальному часі, зокрема за допомогою skype або відеочату) й асинхронні (неодночасне спілкування, наприклад, електронна пошта, форум для відправлення повідомлення, SMS). Поняття цифрового контенту визначається як будь-який тип контенту у вигляді цифрових даних, що кодуються й можуть бути створені, переглянуті, розподілені, модифіковані та збережені з використанням комп'ютерів і цифрових технологій, зокрема Інтернету. Доступ до змісту може бути або безкоштовним, або оплачуваним. Приклади цифрового вмісту містять вебсторінки та вебсайти, соціальні медіа, дані та бази даних, цифрові аудіо, як-от mp3-файли, електронні книги, цифрові зображення, цифрове відео, відеоігри, комп'ютерні програми та програмне забезпечення [9]. Межі цифрової компетентності для громадян визначають цифрові інструменти як цифрові технології, що використовуються з певною метою або для виконання певної функції обробки інформації, комунікації, створення контенту, безпеки чи вирішення проблем [11].

У сучасних умовах відбувається зміна авторитарної моделі навчання на адаптивну, особисто-орієнтовану. Сама ж методика навчання передбачає активну взаємодію між викладачем і здобувачами освіти. У цьому процесі провідна роль належить викладачу. Проте, сьогодні його час для безпосереднього контакту із здобувачами вищої

освіти дуже обмежений, що пов'язано із низкою факторів (карантинні заходи щодо пандемії COVID – 19 та військові дії значно зменшують можливість безпосереднього контакту, лєвова частка часу викладача витрачається на адміністративну роботу тощо). Це обумовлює необхідність забезпечення сучасної освіти відповідними цифровими технологіями [12]. Включення цифрових технологій у навчальний процес дає можливість значно його оптимізувати. Так до переваг цифровізації освіти відносять: інноваційність (нові можливості для всіх суб'єктів освітнього процесу), модернізація освіти (перехід на новий якісний рівень), доступність (онлайн- університети, доступні кожному, по всьому світу, у будь-який час, які забезпечать якісною освітою кожного), сприятливість інтеграційним процесам та світовому процесу глобалізації (у випадку України це сприяння європейській інтеграції) [3].

Використання таких програмних продуктів, як ZOOM, Google Meet, Cisco Webex Meetings, Schoology, BigBlueButton, Blackboard та інш., відіграє важливу роль у фундаментальному переході від традиційної аудиторії до віртуального класу та системи дистанційного навчання. Дистанційне навчання має ряд переваг: викладачі мають можливість перманентно оновлювати відповідні електронні навчальні та допоміжні матеріали, зникає необхідність територіально знаходитися в одній точці, тощо. Але, дистанційне навчання має і ряд проблемних моментів. Так, з метою забезпечення якості навчання викладач повинен розробити зміст курсу дистанційного навчання з відповідним інформаційним забезпеченням. Проте, інформаційне забезпечення online -ресурсів може бути складним через можливі проблеми з розумінням здобувачем змісту навчальних матеріалів. Вирішити цю проблему можливо шляхом розробки інтерактивних платформ дистанційного навчання наочними посібниками.

Крім того, важливим при формуванні цифрової компетентності є розроблення та представлення цифрового педагогічного контенту здобувачем освіти у соціальних мережах. Найбільш поширеними серед студентської молоді на сьогодні є такі соціальні мережі, як: Viber, Facebook, Instagram, Telegram тощо [9]. Соціальні мережі можна ефективно використовувати в освітньому процесі для проведення опитування й анкетування з важливих питань, пов'язаних з соціально-педагогічними явищами, наявними в суспільстві. Створення дидактичних ігор та гейміфікації освітнього процесу як у форматі інтерактивних презентацій, так і повноцінних комп'ютерних ігор можливе з використанням платформи RPG Maker MV.

Процес розвитку цифрової компетентності викладачів і здобувачів освіти покликаний покращити засвоєння здобувачами теоретичного матеріалу, поліпшити викладання. Слід зазначити, що здобувачі доволі часто володіють інформаційно-комунікаційними технологіями краще за викладачів, що, як правило, сприяє ефективному сприйняттю інформації.

Важливим елементом формування цифрової компетентності здобувачів освіти є проведення на регулярній основі досліджень та здійснення пілотних проектів для пошуку, апробації і відпрацювання концептуально нових педагогічних технологій, що переважно базуються на інформаційно-комунікаційних технологіях. При цьому дослідження та проекти повинні мати на меті не тільки розв'язання проблем, пов'язаних з традиційними підходами під час застосування цифрових технологій, але й розроблення питань створення і впровадження в освітню практику новітніх навчальних курсів, поява яких стала можливою завдяки використанню сучасних цифрових технологій [13].

В цілому якість дистанційного навчання є системою якості, яка складається з якості інформації, рівня підготовки викладача і якості його викладання, академічної участі та цифрової готовності [11]. У цьому процесі провідна роль належить викладачу. Тому, на нашу думку, найбільш оптимальним є процес навчання, який є комбінацією on-line навчання з наданням індивідуальних планових консультацій (бажано of-line). Доцільність такого підходу підкреслюють і погляди багатьох вчених, які на підставі вивчення міжнародного досвіду, підкреслюють, що найдоцільнішим є змішане навчання із використанням різних форм навчання для підвищення якості освіти [3].

Слід зазначити, що цифровізація освіти з низкою переваг має і окремі проблеми. Насамперед це залежність здобувача освіти від якості його технічного, програмного та Internet забезпечення, що призводить до нерівномірності доступу до інформації (знань) [12]. Крім того, при формуванні будь-якої компетентності (у тому числі і цифрової) викладач надає здобувачу освіти лише «інформацію», яка не може існувати без суб'єкта, який її сприймає та фіксує [15]. Крім того, основна мета у процесі навчання полягає у перетворюванні у здобувача освіти «інформації» на «знання» («knowledge produces knowledge, and the ability to think produces thinking» (знання породжують знаючих, а вміння думати - мислячих)), що потребує від нього певних якостей, навичок, здібностей, які в умовах переходу до Індустрії 4.0 безпосередньо пов'язані із цифровою компетентністю.

Висновки. Перехід до Індустрії 4.0 висуває чіткі вимоги щодо підготовки компетентного фахівця, тому однією з основних цілей сучасної вищої освіти є підготовка фахівців з сформованою цифровою компетентністю. Це обумовлює необхідність опанування цифрових навичок та розвитку здатностей до роботи в умовах подальшого розвитку цифрових технологій. Це обумовлює при формуванні цифрової компетентності акцентування уваги на таких складових:

- розробка чітких та загальноприйнятих критеріїв та рівнів сформованості цифрової компетентності;
- формування цифрової компетентності через діяльність;
- створення зручної та прийнятної системи моніторингу та тестування рівня цифрової компетентності.

Під час формування цифрової компетентності у здобувачів вищої освіти викладачам є доцільним враховувати сучасні тенденції та запити цифрового середовища, пропонувати здобувачам цікаві та релевантні завдання, які допоможуть повною мірою розкрити їх творчий потенціал у цифровому середовищі за допомогою зрозумілих та прийнятних засобів. При цьому найбільш оптимальним є змішане навчання із використанням різних форм навчання для підвищення якості освіти. Саме на цьому напрямі будуть зосереджені перспективи подальших досліджень.

Література:

1. Кононенко Л.В., Назарова Г.Б., Куц В.І. Трансформація форм бухгалтерського обліку в умовах розвитку digital-технологій. *Економічний простір: Збірник наукових праць*. № 168. Дніпро: ПДАБА, 2021. С. 132-137 URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/869> (дата звернення: 07.05.2022).
2. Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#n13>
3. Дущенко О. С. Сучасний стан цифрової трансформації освіти. *Фізико-математична освіта*. 2021. Вип. 2. С. 40-45. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/fmo_2021_2_9 (дата звернення: 13.05.2022)
4. Антонюк Д. С. Теоретичні та практичні аспекти розроблення та використання цифрових освітніх ресурсів: погляд вітчизняних учених. *Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки*. 2020. № 3(1). С. 189-196. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_ped_2020_3\(1\)__31](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_ped_2020_3(1)__31) (дата звернення: 12.05.2022).
5. Бондаренко Т. Вимоги до освітнього процесу з огляду на здобутки цифрової педагогіки. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. 2021. Вип. 25(1). С. 42-49. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tmpvd_2021_25\(1\)__7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tmpvd_2021_25(1)__7) (дата звернення: 17.05.2022).
6. Pikuliak M. B., Kuz M. B., & Voroshchuk O. D. (2022). Improvement of information technology of distance education system construction with the use of hybrid learning algorithm. *Information Technologies and Learning Tools*, 88(2), 167–185. URL: <https://doi.org/10.33407/itlt.v88i2.4434> (дата звернення: 17.05.2022)

7. Sankar, J. P., Kalaichelvi, R., Elumalai, K. V., & Alqahtani, M. S. M. (2022). Effective blended learning in higher education during COVID-19. *Information Technologies and Learning Tools*, 88(2), 214–228. URL: <https://doi.org/10.33407/itlt.v88i2.4438> (дата звернення: 13.05.2022)

8. Haitan O. M. (2022). Comparative analysis of possibilities of using the toolkit of webinar-based platforms zoom, google meet and microsoft teams in online-learning. *Information Technologies and Learning Tools*, 87(1), 33–67. URL: <https://doi.org/10.33407/itlt.v87i1.4441> (дата звернення: 15.05.2022)

9. Nalyvaiko O. O., Prokopenko A. I., Kabus H. D., Khatuntseva C. M., Zhukova O. A., & Nalyvaiko H. A. (2022). Project-digital activity as a means of forming digital competence of humanities specialties' students. *Information Technologies and Learning Tools*, 87(1), 218–235. URL: <https://doi.org/10.33407/itlt.v87i1.4748> (дата звернення: 13.05.2022)

10. A. Ferrari, «Digital Competence in Practice: An Analysis of Frameworks». European Commission Joint Research Center. Institute of Prospective Technologies Studies.: European Union, 2012, 92 p

11. S. Carretero, S., R. Vuorikari, and Y. Punie, DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens with eight proficiency levels and examples of use, EUR 28558 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2017. URL: <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientificand-technical-research-reports/digcomp-21-digital-competence-framework-citizens-eight-proficiency-levelsand-examples-use>. (дата звернення: 13.05.2022)

12. Кононенко С. О., Кононенко Л. В., & Манойленко Н. В. (2021). Методика формування інформаційно - дослідницьких компетентностей у здобувачів вищої освіти засобами цифрових технологій. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (198), 125-128. URL: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2021-1-198-125-128> (дата звернення: 17.05.2022).

13. Биков В. Ю. Сучасні завдання інформатизації освіти. Інформаційні технології і засоби навчання. №1(15). 2010. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/25/13>. (дата звернення: 17.05.2022).

14. Cheng Y. M. Extending the expectation-confirmation model with quality and flow to explore nurses' continued blended e-learning intention, *Inf. Technol. People*, vol. 27, no. 3, pp. 230–258, 2014

15. Марченко К.М., Оришака О.В. Інформаційно-психологічна безпека людини в інформаційному суспільстві. *Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції “Інформаційна безпека та інформаційні технології”: тези доповідей*, 2 – 3 квітня 2020 р. Кропивницький: ЦНТУ, 2020. С.15 URL: <http://kbpz.kntu.kr.ua/wp-content/uploads/2020/04/%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A-%D0%A2%D0%95%D0%97-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84-2-3-%D0%BA%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F.pdf#page=15> (дата звернення: 17.05.2022).

References:

1. Kononenko, L.V., Nazarova, H.B. & Kuts, V.I. (2021) Transformatsiia form bukhholderskoho obliku v umovakh rozvytku digital-tekhnohii [Transformation of forms of accounting in the development of digital technologies]. *Ekonomichnyi prostir: Zbirnyk naukovykh prats - Economic space: Collection of scientific works*, 168, 132-137. Retrieved from <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/869> [in Ukrainian].

2. Kontseptsii rozvytku tsyfrovoy ekonomiky ta suspilstva Ukrainy na 2018-2020 roky [Concepts of development of digital economy and society of Ukraine for 2018-2020]. zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#n13> [in Ukrainian].

3. Dushchenko O. S. (2021). Suchasnyi stan tsyfrovoy transformatsii osvity [Current state of digital transformation of education]. *Fyzyko-matematychna osvita - Physical and mathematical education*, 2, 40-45. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/fmo_2021_2_9 [in Ukrainian].

4. Antoniuk D. S. (2020). Teoretychni ta praktychni aspekty rozroblennia ta vykorystannia tsyfrovyykh osvitnikh resursiv: pohliad vitchyznianskykh uchenykh [Theoretical and practical aspects of the development and use of digital educational resources: The view of domestic scientists]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. Pedagogichni nauky - University of Zaporizhzhya. Pedagogical sciences*, 3(1), 189-196. Retrieved from [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_ped_2020_3\(1\)_31](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_ped_2020_3(1)_31) [in Ukrainian].

5. Bondarenko T. (2021). Vymohy do osvitnoho protsesu z ohliadu na zdobutky tsyfrovoy pedahohiky [Requirements to educational process considering achievements of digital pedagogy]. *Teoretyko-metodychni problemy vykhovannia ditei ta uchnivskoi molodi - Theoretical and methodical problems of education of children and pupils of youth*, 25(1), 42-49. Retrieved from [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tmpvd_2021_25\(1\)_7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tmpvd_2021_25(1)_7) [in Ukrainian].

6. Pikuliak M. B., Kuz M. B., & Voroshchuk O. D. (2022). Improvement of information technology of distance education system construction with the use of hybrid learning algorithm. *Information Technologies and Learning Tools*, 88(2), 167-185. Retrieved from <https://doi.org/10.33407/itlt.v88i2.4434> [in Ukrainian].

7. Sankar, J. P., Kalaichelvi, R., Elumalai, K. V., & Alqahtani, M. S. M. (2022). Effective blended learning in higher education during COVID-19. *Information Technologies and Learning Tools*, 88(2), 214-228. Retrieved from <https://doi.org/10.33407/itlt.v88i2.4438> (дата звернення: 13.05.2022)

8. Haitan O. M. (2022). Comparative analysis of possibilities of using the toolkit of webinar-based platforms zoom, google meet and microsoft teams in online-learning. *Information Technologies and Learning Tools*, 87(1), 33-67. Retrieved from <https://doi.org/10.33407/itlt.v87i1.4441> [in Ukrainian].

9. Nalyvaiko O. O., Prokopenko A. I., Kabus H. D., Khatuntseva C. M., Zhukova O. A., & Nalyvaiko H. A. (2022). Project-digital activity as a means of forming digital competence of humanities specialties' students. *Information Technologies and Learning Tools*, 87(1), 218-235. Retrieved from <https://doi.org/10.33407/itlt.v87i1.4748> [in Ukrainian].

10. Ferrari A, «Digital Competence in Practice: An Analysis of Frameworks». European Commission Joint Research Center. Institute of Prospective Technologies Studies.: European Union, 2012, 92 p

11. S. Carretero, S., R. Vuorikari, & Y. Punie, DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens with eight proficiency levels and examples of use, EUR 28558 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2017. Retrieved from <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientificand-technical-research-reports/digcomp-21-digital-competence-framework-citizens-eight-proficiency-levelsand-examples-use>.

12. Kononenko S. O., Kononenko L. V., & Manoilenko N. V. (2021). Metodyka formuvannia informatsiino - doslidnytskykh kompetentnostei u zdobuvachiv vyshchoi osvity zasobamy tsyfrovyykh tekhnolohii [Methods of formation of informational -

research competence in the students of higher education by means of digital technologies]. *Naukovi zapysky. Seriya: Pedagogichni nauky-Scientific notes. Series: Pedagogical sciences*, (198), 125-128. Retrieved from <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2021-1-198-125-128> [in Ukrainian].

13. Bykov V. Yu. (2010). Suchasni zavdannia informatyzatsii osvity [Modern tasks of the Unformatted consecration]. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia-Information technologies and means of education*,1(15). Retrieved from <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/25/13>. [in Ukrainian].

14. Cheng Y. M. (2014). Extending the expectation-confirmation model with quality and flow to explore nurses' continued blended e-learning intention. *Inf. Technol. People*, 27, 3, 230–258.

15. Marchenko K.M. & Oryshaka O.V. (2020). Informatsiino-psykholohichna bezpeka liudyny v informatsiinomu suspilstvi [Informational and psychological safety of a person in the information society]. *Materialy II Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii "Informatsiina bezpeka ta informatsiini tekhnologii": tezy dopovidei, Kropyvnytskyi: TsNTU-Materials of the II International Scientific and practical Conference "Information Security and Information Technologies": Abstracts of reports, Kropyvnytskyi: Central Technical University*,15. Retrieved from <http://kbpz.kntu.kr.ua/wp-content/uploads/2020/04/%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A-%D0%A2%D0%95%D0%97-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84-2-3-%D0%BA%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F.pdf#page=15> [in Ukrainian].

Журнал

«Вісник науки та освіти»

*(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)*

Випуск № 1(1) 2022

Формат 60x90/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2.

Видавець:
Громадська наукова організація
«Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»
Свідоцтво серія ДК №4957 від 18.08.2015 р.,
Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070.

Підготовлено рекламним агентством
«GoToPrint» Адреса, Україна, Київська обл.,
м. Київ, вул. Льва Толстого, 63
e-mail: gotoprint@gmail.com